

Financial Risk&Regulation

Utolsó szakaszához érkezett a hitelintézetek felkészülése az MNB Zöld Ajánlására, biztosítókra és pénzfeldolgozókra is elvárásokat dolgozott ki az MNB

Hírlevél – 2024. január

A Magyar Nemzeti Bank először 2021-ben adta ki hitelintézetekre vonatkozó Zöld Ajánlását, melyet 2022-ben az első visszajelzéseket követően frissített. Az ajánlásnak szakaszosan kellett megfelelni, 2023. júliusában lezárult a megfelelésre való felkészülés második fázisa, így 2024 az utolsó év, amelyben a hitelintézeteknek lehetőségük van felkészülni az MNB elvárásainak való teljeskörű megfelelésre. Az alábbiakban összegezzük, hogy melyek azok a legfontosabb, illetve komplexebb lépések, melyeket a hitelintézetek 2025. január elseje előtt el kell végezzenek annak érdekében, hogy működésük összhangban legyen az MNB alkalmazandó ajánlásaival.

2024-ben a hitelintézeteken kívül már a biztosítási szektor esetében is hatályosak a Felügyelet biztosítókra és pénzfeldolgozókra kidolgozott fenntarthatósági elvárásai. A témában írt cikkünk [itt](#) olvasható.

Környezeti fenntarthatósági szempontok az üzleti tervben, az üzleti modellben és a stratégiában

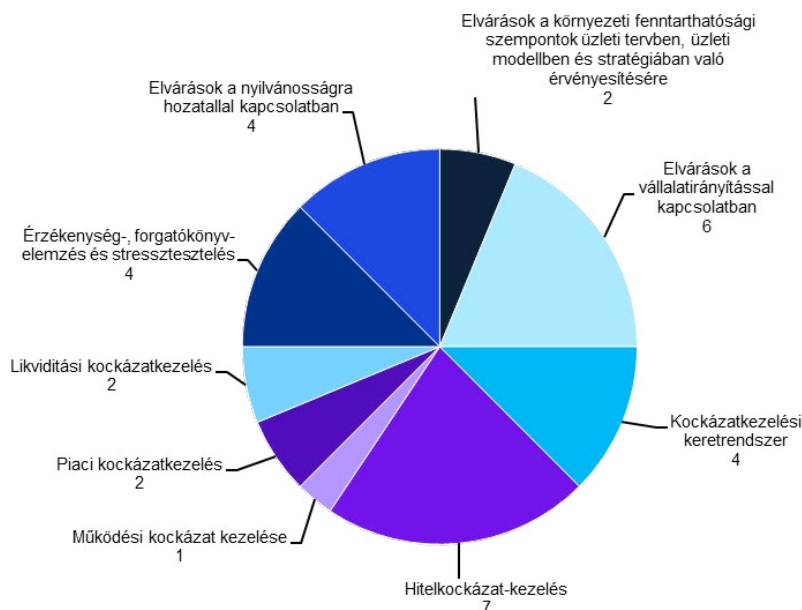
Az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok átfogó megközelítésének érdekében az MNB elvárja, hogy a hitelintézetek konkrét tervet dolgozzanak ki azon – korábban már meghatározott - rövid, közép- és hosszú távú kockázatok felügyeletére és kezelésére, amelyek az intézmény fenntarthatósági célokhoz nem megfelelő igazodásából eredhetnek. A meghatározott kockázatok mentén a jövő évtől a vállalatoknak rögzíteniük kell várakozásaikat az üzleti tervükben éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti szempontokra vonatkozó fő teljesítménymutatók (KPI) és fő kockázati mutatók (KRI) kapcsán.

Elvárások a vállalatirányítással kapcsolatban

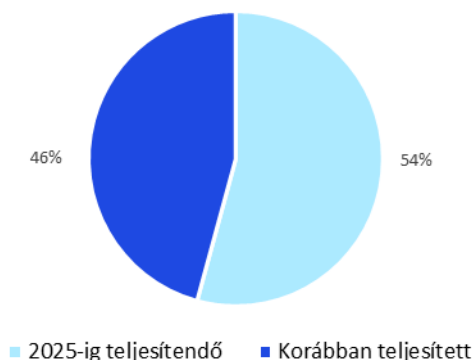
Elvárás a hitelintézetekkel szemben, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok tekintetében is egyértelműen határozzák meg az egyes belső irányítási és kontroll funkciót ellátók felelősségét. Az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület feladata biztosítani, hogy a releváns felelősségi körök átláthatóak, jól körülhatároltak, következetesek és kellően dokumentáltak legyenek. Az év végéig a hitelintézetek vezető testületeinek megfelelő kollektív tudással, készségekkel és tapasztalatokkal rendelkezniük az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokkal szemben, aminek érdekében vállalati képzéseket javasolt szervezni az adott konkrét feladatkörök szerint. Az MNB továbbá

elvárja, hogy a hitelintézetek javadalmazási politikái és gyakorlatai járuljanak hozzá az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok kezelésének hosszú távú megközelítéséhez, tehát a vezetői javadalmazásoknak elvárt, hogy megjelenjenek a fenntarthatósághoz kapcsolódó konkrét kockázati vagy teljesítményindikátorok.

A 2025-ig teljesítendő elvárások megoldása téma szerint

A korábban teljesített és a 2025-ig teljesítendő feladatok megoldása

Elvárások a kockázatkezelési keretrendszerrel kapcsolatban

A hitelintézetekkel szemben a jövő évtől elvárás, hogy a megfelelés korábbi fázisai során megállapított, az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok azonosítása és kezelése érdekében megfelelő kockázati mutatókat dolgozzanak ki, ezekhez helytálló limiteket állapítsanak meg és dolgozzák ki a megállapított limitek túllépése esetén követendő specifikus eljárásokat. Szintén új elvárás lesz, hogy a hitelintézeteknek a belső tőkeszükségletük számítása során értékelniük kell az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok hatását is, tehát elvárt, hogy a fenntarthatósági vonatkozású kockázatok megjelenjenek az ICAAP folyamatban, illetve

dokumentációban is. Ugyancsak elvárás, hogy a kockázati étvágy meghatározása során és az üzleti stratégiájában a hitelintézetek mérleeljék az fenti kockázatok üzleti tervbe gyakorolt hatásait és következményeit.

Elvárások a hitelkockázat-kezeléssel kapcsolatban

Az MNB 2025-től szintén elvárja, hogy a hitelintézetek az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok csökkentésére konkrét kockázatmérséklési technikákat alkalmazzanak, tehát a hitelkockázati limitrendszerük úgy kerüljön kialakításra, hogy abban megjelenjenek a fenntarthatósági kockázatok, illetve a vonatkozó számszerűsített kockázati étvágy is. Az MNB elvárása, hogy a pénzügyintézeteknek az ügyfél- és

partnerminősítés során minden elvárható lépést meg kell tenniük az ügyfél éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokkal szembeni kitettségének megállapítása érdekében. Ezzel összefüggésben a kockázatvállalást követően is rendszeresen el kell végezzék az ügyfelek és partnereik éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázati átvilágítását, melynek eredményét a hitelaktának is tartalmaznia kell.

2025-től elvárás a hitelintézetekkel szemben, hogy a fedezetek értékelése és utólagos értékelése során is vegyék figyelembe az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat, mivel azok kihatással lehetnek a fedezet értékére (pl. energiahatékony, illetve rossz energiahatékony az ingatlanfedezet). A hitelintézetek hitelárazási keretrendszerével kapcsolatban elvárás továbbá, hogy tükrözzék az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat, és azok jelenjenek meg a hitelintézetek hitelkockázati étvágában és üzleti stratégiájában is. A pénzügyintézeteknek továbbá a hitelportfólióikban is nyomon kell követniük és kezelniük kell az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat. Ennek érdekében lényeges, hogy a hitelintézetek különböztessék meg a zöld, azaz környezetileg fenntartható kitettségeiket.

Elvárások a likviditási kockázatkezeléssel kapcsolatban

A hitelezési és működési kockázatok mellett 2025-től a hitelintézetekkel szemben elvárás, hogy megállapítsák, a likviditási kockázatok tekintetében jelentősek-e az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok. Ilyen kockázat lehet egyebek mellett az extrém időjárási események okozta hirtelen forráskivonás például a lakossági portfólió kapcsán árvíz esetén, vagy megnövekedett vállalati forrásigények bizonyos új éghajlatváltozással kapcsolatos átállási tevékenységek vagy esetleges büntetések finanszírozásának céljából. Amennyiben ezek a kockázatok jelentősek, a hitelintézeteknek lépéseket kell tenniük az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok különböző kapcsolódó folyamatokba történő integrálására, mint a likviditási kockázat megfelelő időtávokon történő azonosítása, mérése, kezelése és nyomon követése, valamint a megfelelő likviditási tartalék fenntartása, a piaci likviditási kockázatok valamennyi lényeges forrásának és hatásának mérése és kezelése, és a rövid pozíció hosszú pozíciót megelőző esedékességéből fakadó likviditási hiány kockázatának kezelése. Ezeket a folyamatokat az intézményeknek rögzíteniük kell írásban, illetve lekövethetőnek kell lenniük a vonatkozó egyéb belső szabályzatokban is.

MNB Zöld ajánlás a biztosítókra vonatkozóan

Az MNB a felügyelete alá tartozó szektorok vonatkozásában áttekintette a klímaváltozással kapcsolatos feladatait. A banki szektorhoz hasonlóan úgy értékelte, hogy a klímaváltozás negatív hatásaival szembeni ellenállóképesség javításában, illetve a klímakockázatok és lehetőségek tekintetében is nagyon fontos szerepet tölt be a biztosítási szektor. Ezen értékelés eredményeként úgynevezett „biztosítói zöld ajánlást” adott ki, amely a magyarországi székhellyel rendelkező biztosítókra vonatkozik. Az Ajánlás négy fő terület mentén fogalmaz meg a biztosítók felé javaslatokat és elvárásokat. A fenntarthatósági faktorok beépítése a biztosítók mindennapi gyakorlatába komoly feladat elé állítja az egész biztosítási szektort, mivel az eddigi működéssel szemben a klímakockázatokat és lehetőségeket hosszútávú, előretekintő megközelítéssel szükséges vizsgálni. Annak érdekében, hogy a kihívásokkal hatékonyan és sikeresen tudjanak megküzdeni a piaci szereplők, az Ajánlás által megfogalmazott feladatok megoldását érdemes minél előbb elkezdni. A témában írt cikkünket [itt](#) olvashatják.

Érzékenység-, forgatókönyv-elemzés és stressztesztelés

A hitelintézeteknek 2025-től az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat érzékenység-, forgatókönyv-elemzés vagy stressztesztelés elvégzésén keresztül is értékelniük kell. A teljeskörű SREP alá tartozó hitelintézetek számára elvárás ezen módszertanok egyidejű alkalmazása.

Elvárás a hitelintézetek éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat illető érzékenység, forgatókönyv-elemzés és stressztesztelés elvégzésekor, hogy legalább vegye figyelembe a fizikai átállási kockázat-hitelintézetre való hatását, az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok különféle forgatókönyvek szerinti kialakulásának módját, és hogy miként következhetnek be éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok rövid, közép- és hosszú távon.

A pénzügyintézeteknek saját kockázati profiluk szerint kell meghatározniuk a különböző forgatókönyvek alapján felállított feltételezéseiket. A hitelintézetek tőke tervezésük részeként a hiteles alappálya és intézményspecifikus kedvezőtlen forgatókönyvek szerint kell értékeljék a tőkemegfelelésüket. A kedvezőtlen forgatókönyvek esetében javasolt, hogy rendkívüli, de valószínű és tőkemegfelelésre gyakorolt hatását tekintve kellő súlyosságú folyamatokat feltételezzenek az intézmények.

Elvárások a nyilvánosságra hozatallal kapcsolatban

A pénzügyintézeteknek közzé kell tenniük, hogy mi alapján értékelik az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok lényegességét, majd ezen megállapításokat legalább évente kötelesek felülvizsgálni. Amennyiben egy hitelintézet a saját működésével és tevékenységeivel kapcsolatban nem tartja lényegesnek az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat, ezt a döntést dokumentálnia kell az értékelést alátámasztó minőségi és mennyiségi információkkal.

Amikor egy pénzügyintézet az éghajlatváltozással és környezeti kockázatokkal kapcsolatos lényegesnek ítélt adatokat, mérőszámokat és célokat közöl, a piaci szereplők számára is átfogó képet kell nyújtson a kockázati profiljáról. Ennek érdekében fontos, hogy az intézet közölje a mögöttes módszereket, definíciókat és a vizsgált időszakok közötti jelentős változásokat, valamint a fenntarthatósággal kapcsolatos eljárásokat és folyamatokat.

Amennyiben egy hitelintézet szeretne hozzájárulni az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti fenntarthatósági célkitűzések eléréséhez, a zöldrefestési (greenwashing) kockázatok elkerülése érdekében átfogó képet kell adnia a szervezet által gyakorolt hatásról, és hogy miként járul hozzá a kitűzött céljaihoz.

Egyéb kockázatok kezelésével kapcsolatos elvárások

A működési kockázatokkal kapcsolatban új elvárás a pénzügyintézetekkel szemben, hogy veszteségadat-gyűjtés során legalább azokra az éghajlatváltozás miatt bekövetkező veszteséggel

járó eseményekre is térjenek ki, amelyek hatása kimutatható a számviteli nyilvántartásokban. Továbbá fontos, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos működési kockázatokat szcenárióelemzések segítségével mérjék fel az intézmények, illetve a felmért kockázatokra enyhítő eljárásokat dolgozzanak ki.

A piaci kockázatok kezelését illetően a hitelintézeteknek figyelembe kell venniük, hogy az éghajlatváltozás következtében elmozdulhat a pénzügyi instrumentumok, termékek és szolgáltatások kínálata és kereslete, amely kihatással lehet azok értékére is. A jelentős kereskedési portfólióval rendelkező pénzügyintézetek számára így elengedhetetlen, hogy a piaci kockázatok azonosításába az éghajlatváltozással kapcsolatos tényezők piaci kockázatokra gyakorolt hatását is integrálják.

A banki könyvi pozíciók hitelfelár-kockázati komponensére vonatkozóan fontos, hogy a hitelintézetek értékeljék az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokkal összefüggő hitelfelár jelentőségét az általános piaci kockázat összes meghatározó tényezője között.

A zöld ajánlásnak való megfelelés utolsó szakasza tehát számos területen jelenthet még kihívást a hitelintézeti szektor számára, így érdemes minél előbb megkezdni az érdemi felkészülést a jövő évtől hatályos komplexebb elvárásoknak való megfelelésre. Kihívást jelenthetnek a számszerű kockázatkezelési limitek, a fenntarthatósági teljesítményindikátorok mentén történő üzleti tervezés, valamint az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok beépítése a bankok ICAAP keretrendszerébe és tőkeszámításába.

A hírlevél készítésében részt vettek: Szabó Marcell, Vajda Péter.

Kontakt:

Rakó Ágnes
Partner
M: +36 70 370 1792
E: agnes.rako@kpmg.hu

[KPMG.hu](https://www.kpmg.hu)

Szalai Péter
Associate Partner
M: +36 70 370 1739
E: peter.szalai@kpmg.hu

Wieder Gergő
Igazgató
M: +36 70 333 1471
E: gergo.wieder@kpmg.hu

Vajda Péter
Senior Consultant
M: +36 70 198 1291
E: peter2.vajda@kpmg.hu

A jelen dokumentumban ismertetett szolgáltatások közül néhány vagy mindegyik lehet, hogy nem engedélyezett a KPMG könyvvizsgálattal érintett ügyfelei, valamint azok leányvállalatai vagy kapcsolt társaságai esetében.

A jelen dokumentumban lévő információk általános jellegűek, és nem vonatkoznak egyetlen konkrét személy vagy társaság körülményeire sem. Bár törekszünk arra, hogy pontos és időszzerű információkat adjunk, nem lehet garancia arra, hogy ezek az információk pontosak abban az időpontban, amikor megkapják azokat vagy arra, hogy pontosak maradnak a jövőben. Az ilyen információk alapján senkinek sem szabad intézkedéseket hozni megfelelő szakmai tanácsadás nélkül az adott helyzet alapos felmérését követően.

© 2024 KPMG Tanácsadó Kft., a magyar jog alapján bejegyzett korlátolt felelősségű társaság, és egyben a KPMG International Limited („KPMG International”) angol „private company limited by guarantee” társasághoz kapcsolódó független tagtársaságokból álló KPMG globális szervezet tagtársasága. Minden jog fenntartva.

A KPMG név és logó a KPMG globális szervezet független tagtársaságai által licenc alapján használt védjegyek.